

## Oponentní posudek bakalářské práce

**Autor/ka BP:** Lucie Morávková  
**Název práce:** Příprava mladistvých z dětských domovů na samostatný život  
**Oponent/ka:** PaedDr. Lubomír Bajcura, Ph.D.

| Hodnotící kritéria                                                                                                              | Splňuje bez výhrad                  | Splňuje s drobnými výhradami        | Splňuje s výhradami                 | Nesplňuje                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------|
| <b>A. Obsahová</b>                                                                                                              |                                     |                                     |                                     |                          |
| V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány. | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| Práce splňuje cíle zadání.                                                                                                      | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.                                                      | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.                                                    | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.                                                  | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.                                                         | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.                               | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| <b>B. Formální</b>                                                                                                              |                                     |                                     |                                     |                          |
| Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.                   | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.                                                               | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.                                                                        | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/> |
| <b>C. Přínos práce*</b>                                                                                                         | <input type="checkbox"/>            | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

### Slovní hodnocení práce:

Autorka bakalářské práce si vybrala často diskutované téma s ambicí dílčím způsobem doplnit poznatky z literatury o konkrétní údaje z praxe. Nepodařilo se jí však překonat překážky způsobené omezeními možnostmi vstupu do školských zařízení v průběhu pandemie, a to také vlivem nepromyšlené taktiky při vyhledávání kontaktů s potenciálními respondenty, se kterými by se zřejmě s využitím znalostí o jejich pohybu mimo dětský domov mohla setkat osobně (sama zaznamenává, že v době pandemie byli respondenti mobilní a pohybovali se mimo areály dětských domovů). Obšírný a pro obsah bakalářské práce informačně nijak prospěšný popis obtíží při vyhledávání respondentů na autorku vrhá spíše podezření z alibismu, jímž se s ohledem na poměrnou kvalitu teoretické části práce autorka sama zbytečně poškozuje. Práce prokazuje, že autorka se po teoretické stránce s tématem solidně seznámila a projekt průzkumného šetření si připravila po metodologické stránce korektně. Po dobrém začátku je potom škoda, že údaje shromážděné neosobní, telefonickou

formou jsou kusé a poskytují málo materiálu pro vyvození argumentačně podložených závěrů, také nějaký autorský příspěvek k revizi stávající praxe v DD, či konkrétní doporučení využitelná pro zkvalitnění praxe jsou v závěru naznačena velmi spoře.

Práce má celkem 46 stran, z nichž po odečtení 9 stran úvodních náležitostí a 3 stran příloh zbývá 34 stran vlastního autorského textu. Text se opírá o celkem 23 zdrojů, z nichž je 14 česky psaných publikací, 5 internetových zdrojů a 4 zákonné předpisy a metodická doporučení. Teoretická část má 2 kapitoly (Úvod neměl být číslován.), empirická část je obsažena v jedné kapitole včetně náležité diskuse. Odborný styl nebyl vždy dodržen z hlediska stylistického, objevují se slabá místa v interpunkci a chyby v datech citací.

Osnova byla připravena účelně a jeví stopy dobrého metodického vedení. Bezchybně, výstižně a stručně je problematika zpočátku zahrnuta do legislativního rámce, dále jsou definovány a dobře vysvětleny základní pojmy, důležité vztahy, kompetence orgánů a procesy. Výchovně vzdělávací potřeby a zvláštnosti mladistvých autorka správně popsala nejprve obecně a opřela se zvláště o poznatky vývojové psychologie, které pak konkretizovala na detailní charakteristiku potřeb, projevů a sociálních rizik mladistvých žijících v prostředí ústavní výchovy. Správně na několika místech zmínila a s ohledem na daný kontext samostatně interpretovala význam Standard kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (2015), zvláště jejich nezbytné uplatňování v individualizovaných plánech výchovně vzdělávací péče o děti a mladistvé v dětských domovech, a to s ohledem na rizika psychické deprivace a z nich vyplývajících sociálních handicapů vyskytujících se po odchodu z DD u mladistvých v době začleňování do společnosti, uplatnění na trhu práce, získávání a udržení vlastního bydlení a navazování partnerských vztahů. Podle odborné literatury popsala přípravu mladistvých na odchod z DD a jejich časté problémy v samostatném životě.

Empirickou část autorka strukturovala také vhodně podle doporučení J. Hendla (2016) pro účely kvalitativní výzkumné formy. Stanovila hlavní cíl a průzkumné otázky. Hlavní cíl uvedla v Úvodu, zatímco průzkumné otázky až v empirické části, přičemž nepovažovala za nutné cíl podruhé připomenout. Všechny otázky směřují k emickému uchopení problému odchodu mladistvých z DD, což je v tomto případě metodologicky správný směr badatelské práce. Navzdory výše zmíněným překážkám získala do svého projektu 5 respondentů ze 3 dětských domovů (4 dívky a 1 mladého muže). Ačkoli v teoretické části popsala u mladistvých v DD psychickou zranitelnost a častý výskyt potíží při navazování vztahů s cizími lidmi, autorka s respondenty hovořila pouze telefonicky a výsledky, jak se dalo čekat, svědčí o neprolomení bariér. Výzkumná práce nedostala adekvátní lidský rozměr, který lze vytvářet jen dlouhodobým citlivým přibližováním, pozorováním a opakovanými rozhovory. Vznikla tak velmi stručná kapitola, následné pokusy o analýzu byly jen zdánlivě odborné, přičemž kontroverzní závěry a polemiky s poznatky z odborné literatury byly ukvapené. Podle doporučení výše citovaného Hendla výzkumník zvláště v kvalitativním výzkumu musí pokorně a sebekriticky počítat s vlastní omylností a vyhýbat se paušalizaci svých poznatků neopředených o řadu opakovaných ověřování a kvantifikovaných poznatků.

**Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Bc.:**

**ANO**

**Práci doporučuji k obhajobě:**

**ANO**

**Návrh klasifikačního stupně:**

**dobře**

**Náměty pro obhajobu:**

1/ Ve vašich záznamech lze jen obtížně najít subjektivní hodnocení mladistvých, co by rádi chtěli v dosavadní formě a obsahu přípravy na samostatný život po odchodu z dětského domova změnit, ač to byl vámi od počátku deklarovaný hlavní cíl vaší práce. Možná máte poznatky, které zůstaly mimo záznam, tzv. "off-the-record", ale právě o nich byste při obhajobě měla pohovořit - objektivně, argumentovaně a nikoli subjektivně.

2/ Považujete teoretická východiska, přístup a metodiku stávajících doporučení uvedených ve Standardech kvality péče o děti ve školských zařízeních za dostatečná a odpovídající danému účelu? Odpovídá tomu podle vašich zjištění také faktické uplatňování Standard odborným personálem dětských domovů v praxi?

Datum: 13.08.2021

Podpis: \_\_\_\_\_